

Besöksnäringen skapar tillväxt och sysselsättning

Besöksnäringen har en central roll för utveckling i Tanums kommun och det är ett av kommunens uttalade mål att öka sin attraktivitet som besöksmål året runt.

Besöksnäringen stärker både kommunens och regionens identitet och bidrar till att marknadsföra regionen nationellt och internationellt.

Besöksnäringens karaktär

Med besöksnäring menas alla de branscher som tar del av en turistisk konsumtion. Med det innebär att det inte bara är de mesta givna branscherna som hotell- och restaurang som är en del av besöksnäringen utan även delar av andra som t.ex. livsmedels-handel och transport.

Besöksnäringen är framtidens näring

Besöksnäringen har växt kraftigt under 2000-talet, man utnämner den som ny basnäring för Sverige. Idag är besöksnäringen Sveriges största

tjänsteexportnäring med ett exportvärde som vida överstiger många av våra traditionella exportindustrier. Tillväxten ser dessutom inte ut att avta, dess exportvärde ökar i snabbare takt än Sveriges totala export. En nationell vision är att fördubbla besöksnäringens omsättning till år 2020. Bohuslän är utpekad som en viktig destination i det högt uppsatta målet då det här finns unika förutsättningar för utveckling. I Tanums kommun har antalet gästnätter ökat med 40 procent mellan åren 2008–2012.

Jobbskapare

Många invånare i kommunen har sin sysselsättning kopplad till besöksnäringen. Den är betydelsefull för jobbskapandet och den öppnar dörrar till arbetsmarknaden. Under 2000-talet

har den varit en av de tjänstenäringsar som skapat flest arbetstillfällen. Besöksnäringen ger arbete åt cirka 430 personer på årsbasis i Tanums kommun.

Idag bedöms vart elfte jobb i världen finnas i besöksnäringen. Den fyller även en viktig funktion för grupper som vanligtvis har svårt för att hitta sitt första jobb. Fler ungdomar, lågutbildade och utrikesfödda finns i besöksnäringen än i jämförbara branscher. Besöksnäringen är en inkluderande näring med låga trösklar.

Idag...

Svensk besöksnäring har sedan 2010:

- ökat sin omsättning med 34 miljoner varje dag
- ökat exportvärdet med 1 miljon kronor varannan timme
- skapat 19 nya arbetstillfällen varje dag.

Tillverkning av motorfordon sysselsätter 61 000 personer. Besöksnäringen sysselsätter 173 000 personer.

Mellan år 2000 och 2013 ökade den turistiska konsumtionen i Sverige med 89 procent.

I framtiden...

I år reser 1,1 miljarder människor utomlands.

Den globala turismen kommer växa med 66 procent till år 2030.

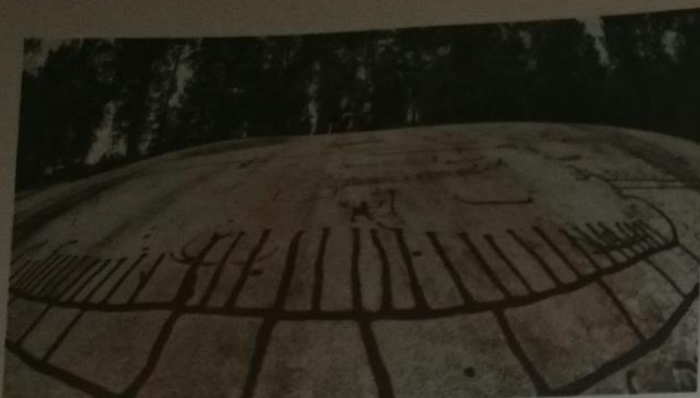
Nästan hälften av tillväxten kommer från följande fyra länder; Kina, Indien, Ryssland och Brasilien.

2003 reste 5 miljoner indier utomlands

2020 reser 50 miljoner indier utomlands

2010 hade Kina 175 flygplatser
2020 har Kina 244 flygplatser

TEMA: Besöksnäring

Unika upplevelser

Vilka är våra besökare? Vad gör de när de är här? Och vad vill de göra, äta, uppleva i Tanum nästa gång de kommer?

Skärgården, Maten, Naturen, Kulturen, Handel, Sött&Salt. Kan det sammanfatta vår attraktionskraft?

En unik skärgård

Det finns få liknande skärgårdar runt om i världen. Att den dessutom är lättillgänglig gör den till unik i sitt slag, kombinerat med att det är en levande skärgård med charmiga skärgårdssamhällen, levande och maritima kulturmiljöer. Det är en speciell plats med stort berättarvärde. Bohuslans kust är tillsammans med Tarkine Rainforest på Tasmanien och Kakadu National Park i Australien rankade som världens vackraste vildmarksplatser av CNN.

– Hos oss finns det vild natur med berg, sjöar, älvar och skog. I kombination med havsskärgården är det en fantastisk destination som skapar ett mervärde, säger Elke Sponholz som driver aktivitetsbolaget Minto i Bullaren. Här finns härliga berg att klättra i, underbara vandringsleder, djupa

svampskogar, fina insjöar och älvar att paddla i eller att åka långfärdsskridskor på vintertid. Den enastående skärgården är perfekt för nybörjare som vill paddla havskajak. Den här mångfalden lockar besökare från hela världen.

Paddla, cykla, vandra... med vita lakan

Naturen är en viktig råvara, vår stora resurs. Naturturism kan sammanfattas som aktiva upplevelser i naturen, i olika former; till fots, cykel, kajak, båt, häst, klättra med mera.

Kajakturister klassar vår skärgård på första plats över önskedestinationer för kajakpaddling följt av Norge och Nya Zeeland. Det viktigaste för paddlingsupplevelsen anses vara "naturupplevelsen" och "omgivningen generellt".

Skärgårdsidyllen är en av våra aktörer som erbjuder kajakupplevelser. – Vi har mycket internationella gäster, berättar Ingela Holgersson, tyskar men också fransmän och amerikaner och till och med gäster från Nya Zeeland och Asien har hittat till oss. Vi upplever att många är nyfikna på

vår allemansrätt, att få bo fritt i naturen är lockande. Hon berättar vidare att en ny trend är Stand Up Paddleboard (SUP). Det är redan populärt utomlands och nu kommer trenden hit. Det är en aktivitet som passar många, ett enkelt och lekfullt sätt att få vattenkänsla.

– Vi upplever att de som besöker vårt område är medvetna och vana resenärer, fortsätter Ingela. Egentligen är vi ju en pytteliten destination i förhållande till övriga världen. Det är en stenhård konkurrens, de som har valt oss har valt med omsorg, de söker en unik upplevelse.

Trenden idag är att efterfrågan på "soft adventures" ökar. Det innebär att besökaren vill ha mer tillrättalagda äventyr med komfort och kvalitet. Aktiviteter i vår vackra och vilda natur på ett tryggt och enkelt sätt för att senare uppleva kulturella sevärdheter och spännande matupplevelser och bo bekvämt.

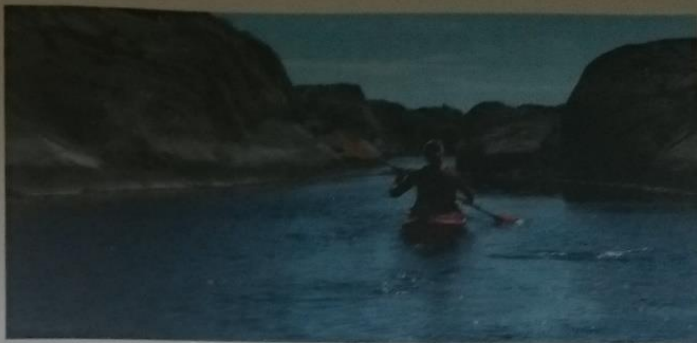
Många har upptäckt vandring utifrån just det: en enklare form, "easy walks". Där ligger fokus på rekreation och uppleva naturen. Vrakgodsvandring på Veddö, mordvandring i Fjällbacka eller vandring i Världsarv

Trender vi ser idag:

- Att aktiviteter under resan efterfrågas allt mer.
- Att intresset styr i allt högre grad, allt mindre resmålet.
- Att resenären vill ha mer kunskap.
- Att den unika och lokala berättelsen fortsätter öka i betydelse.
- Att människorna på plats är lika viktiga som platsen.
- Att besökarna jagar äkta och unikt.
- Att besökaren ställer högre krav på bekvämlighet och service.

Sammanfattningsvis: Värdskapet är idag ett konkurrensmedel.

TEMA: Besöksnäring

är några av utbudet i vårt område vilka alla ger en naturupplevelse i kombination med kultur och historia.

Från hav och land, från sött och salt – till det dukade bordet!

Sverige etablerar sig som en destination för god mat och dryck. Lonely Planet rankade Sverige på fjärde plats bland de mest intressanta resmålen 2014, just som "en ny spännande matdestination".

I vår miljö finns ett fantastiskt skafferier av förstklassiga råvaror; vårt kalla hav, våra skogar och våra bördiga jordbruksmarker bistår oss med mat av hög kvalitet. Utvecklingspotentialen kring arbetet med måltidsturism är stor, allt från traditionella råvaror till nya, samt på nya sätt.

Intresset för havets grönsaker är på frammarsch. Catxalot skapar upplevelser med tång i fokus, "tångsafari".

– Vår dröm är att alger ska vara som att plocka svamp, lika naturligt, säger Linnea Sjögren, VD Catxalot. Stjärnrestaurangerna står i kö för att få köpa deras handplockade tång och de tar med besökare på dyk- eller paddelturer med fokus på att uppleva "grönsakerna i havet".

Hur kan en iskall, oktoberblåsigt västkust bli ett attraktivt resmål? Jo, genom att locka med måltider utöver det vanliga.

Förhistorisk bildkonst, granit, litteratur, film...

I en uppdelning av den turistiska omsättningen står transport & logi för hälften, restaurang & shopping tillsammans drygt en fjärdedel och aktivitet endast åtta procent. Viktigt är dock att det som lockar till ett besök är just aktiviteten. Kultur och natur i förädlad form är attraktionskraften som driver turistresandet och därmed övrig turism.

Tanum har ett unik och varierat utbud av kulturella besöksmål, många hävdar att Tanum troligen är en av Sveriges mest konstnärliga kommuner. Gerlesborgsskolan har försett svenskt konstliv med nästan otaliga talanger sedan 1944. Grunden till grunden är just platsen Gerlesborg menar Petter Öhnell, kultur- och kommunikationsansvarig på Gerlesborgs-

skolan. På något sätt liksom summerar Gerlesborg havet, ljuset, dofterna och intrycken här vid kusten. Arne Isacssons cykeltur på jakt efter en lämplig plats för kurser i fälmåleri blev nog mer långlivad än han någonsin kunde föreställa sig.

Skolan ligger inbäddad i ett tidlöst landskap som lockar konstnärer, studenter, besökare och åretruntboende än idag, 70 år senare. – Den kommer nog fortsätta göra det minst lika många år till, fortsätter Petter.

Vi kan också konstatera att bildkonsten här är förhistorisk, med över 500 hällristningsplatser i Tanum. Vi är stolta över att förvalta Västra Götalands enda världsarv. Aleka Karageorgopoulos, chef på Vitlycke museum, berättar att museet både är ett upplevelse- och ett kunskapscentrum kring hällristningar i vårt världsarv. Här får man möjlighet att både lära sig vad forskningen kommit fram till kring våra hällristningar men också hur man levde då. Det uttrycks i form av guddningar och utställningar men också i kulturella evenemang. I år kommer det att anordnas extra många aktiviteter i bronsåldersbyn, allt från att prova på pilbågskastning till att till och med få låna tidsenliga kläder.

En stor nyhet för i år är en digital utveckling, vilken går under namnet "Världsarvsappen". Med hjälp av den appen kan du navigera dig runt i världsarvet. Den inkluderar en audioguide framförallt på de fyra stora hällristningsplatserna med levandegjort material.

– Det kommer bli som att du har med dig en guide ut i landskapet, berättar Aleka, perfekt för dig som vill upptäcka världsarvet på egen hand.

Dåtid till nutid, på granit till filmduk, litteratur, konst och musik, på många sätt har kulturen satt Tanum på kartan.